VALTIOVARAINMINISTERIÖ

4.2.2019

Eduskunnan liikennejaosto

VNS 8/2018 vp Valtioneuvoston selonteko valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelusta

Valtiovarainministeriö lausuu otsikon aiheesta seuraavaa:

12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma voi edistää merkittävästi liikennesuunnittelun pitkäjänteisyyttä. Lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä § 15 b:n mukaan kunkin hallituskauden alussa 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma tarkistetaan ja sovitetaan yhteen julkisen talouden suunnitelman kanssa sekä tarvittaessa tarkistetaan julkisen talouden suunnitelman muuttuessa. Suunnitelmassa voidaan näin myös huomioida julkisen talouden kestävyys. Kun suunnittelukausi ulottuu myös yli EU:n seitsemän vuotisten rahoituskausien, voidaan suunnitelmalla saada myös merkittävää kansallista hyötyä nykytilanteeseen verrattuna.

Perusväylänpidon rahoitukseen liittyen selonteossa esitetään parlamentaarisen työryhmän loppuraportin linjausten mukaisesti määrärahatason korottamista 1,3 mrd. euroon. Valtiovarainministeriö on huolissaan siitä, että nykyisellä hallituskaudella osoitettu perusväylänpidon lisärahoitus (n. 1 mrd. euroa hallituskauden aikana) korjausvelan vähentämiseksi ei ole lopulta alentanut korjausvelan tasoa. Päätöksenteon pohjana olleiden liikenne- ja viestintäministeriön laskelmien mukaan vuonna 2015 arvioitiin korjausvelan tasoksi 2,5 mrd. euroa ja vuosittaisella 250 milj. lisäyksellä korjausvelan arvioitiin alenevan alle 2 mrd. euroon neljässä vuodessa. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut. Selonteossa on linjattu vaikutusarvioinnista osana liikennejärjestelmäsuunnitelmaa. Sen avulla tulisi myös avata esim. korjausvelkarahoituksen kohdentumista.

Selonteossa on esitetty parlamentaarisen työryhmän linjauksen mukaisesti kehittämishankkeiden rahoittamiseen 0,5 mrd. euron lisärahoitusta siten, että rahoitus nousee 1 mrd. euroon vuodessa. Todetaan myös, että mahdollinen tasokorotus suhteutetaan siten, että huomioidaan valtion ja julkisen talouden tila. Valtiovarainministeriö pitää linjausta vastuullisena.

Selonteossa esitetyt rahoitusskenaariot ovat nykyrahoituksen tai sitä korkeammalla tasolla. Usein skenaariolaskelmissa pyritään esittämään nykytilanne ja sitä heikompi tai parempi vaihtoehto. Tässä tapauksessa on katsottu vain vaihtoehtoja, jotka lisäävät määrärahatarvetta nykytilanteesta.

Skenaarioissa on lisäksi huomioitu hankeyhtiöiden perustaminen liikennehankkeiden toteuttamiseksi. Mikäli hankeyhtiö on pääosin julkisomisteinen ja julkisrahoitteinen, infrahanke kuuluu julkistalouteen ja rasittaa siten julkisen sektorin velkaa ja jäämiä.

Valtiovarainministeriö Snellmaninkatu 1 A, Helsinki PL 28, 00023 Valtioneuvosto Puh 0295 16001 (Vaihde) Faksi 09 160 33123 valtiovarainministerio@vm.fi www.vm.fi Y-tunnus 0245439-9

Valtiovarainministeriö julkaisi 4.2.2019 virkamiespuheenvuoron, jonka perusteella julkisen talouden kestävyysvajeen kattamiseksi esitetään 7 miljardin euron toimenpiteitä. Näistä nopeisiin toimiin ehdotetaan 0,5 mrd. euron sopeuttamista vuosittain neljän vuoden ajan, vuosina 2020-2023. Lisäksi rakenteellisten uudistusten avulla (työllisyyden parantaminen ja sote-maku-uudistuksen loppuunsaattaminen suunnitellulla tavalla) julkisen talouden kestävyyttä tulisi vahvistaa 5 mrd. eurolla 2020-luvun loppuun mennessä. Nämä haasteet huomioiden tulisi mitoittaa myös liikennehankkeisiin käytettävä rahoitus seuraavien vuosikymmenten aikana.

neuvotteleva virkamies Kati Jussila